

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla . Busch Béla ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Oszter Mária jogtanácsos által képviselt alperes ellen belterületi föld ellenértékének megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. március 13-án kelt 30.G.41.857/2005/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 250.000 (kettőszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt jogorvoslati illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ... Vállalat 1991. május 5-én, a ... Vállalat 1991. július 31-én alakult át részvénytársasággá az 1989. évi XIII. tv. rendelkezései szerint. Az előbbi társaságot 1991. június 6-án, az utóbbit 1991. október 15-én jegyezték be a cégjegyzékbe.

A felperes 2004. július 30-án benyújtott keresetében az 1989. évi XIII. tv. 21. §-ának (2) bekezdésére hivatkozással - amely úgy rendelkezett, hogy az átalakuló vállalat

vagyonmérlegében szereplő belterületi föld értékének megfelelő üzletrész (részvény) a föld fekvése szerinti önkormányzatot illeti meg - az ... Rt. tekintetében 146.995.000 forint és kamatai, a ... Rt. vonatkozásában pedig 375.000.000 forint és kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az alperes elévülési kifogást terjesztett elő; az elsőfokú bíróság ennek helyt adva 2005. május 12-én kelt 30.G.40.049/2004/4. számú ítéletével a keresetet elutasította.

A felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban a Fővárosi Ítéltábla 2005. november 22-én kelt 10.Gf.40.219/2005/7. számú végzésével a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Előírta, hogy az új eljárás keretében meg kell vizsgálni; a felperesi jogi képviselő részéről becsatolt 1995. október 6-án kelt irat és melléklete alkalmas-e a perbeli követelés elévülésének a megszakítására, megállapítva, hogy e vonatkozásban szükséges dr. ... tanúkénti meghallgatása, és esetlegesen írásszakértő bevonása.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott, 2007. március 13-án kelt ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.500.000 forint perköltséget, és megállapította, hogy a le nem rótt 900.000 forint illetéket az állam viseli. Határozata indokolásában tényként rögzítette, hogy a felperes az általa fénymásolatban csatolt, 1995. október 6-án kelt felszólító levél és melléklete eredeti példányát nem terjesztette elő. A tanúként meghallgatott dr. ... vallomásaiban ugyan előadta, hogy az alperes jogi részlegének dolgozói a beadványok átvételére felhatalmazást kaptak, arra azonban konkrétan nem tudott nyilatkozni, hogy a kérdéses felszólító levél az alperesnél átvételre került. Az elsőfokú bíróság tényként megállapította továbbá, hogy az alperes által becsatolt saját postai iktatókönyv szerint a felszólító levél nem érkezett meg az alpereshez. Miután a felperes a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket nem bizonyította, így az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a bizonyítatlanság következményét a felperesnek kell viselnie, ezért a keresetet elutasította, s a perköltségről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, annak megváltoztatásával a kereseti kérelemnek megfelelő határozat meghozatalát kérte. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság dr. ... egykori jogi igazgató vallomását nem megfelelően jegyzőkönyvezte, előadása szerint a tanú határozottan állította, hogy a felszólító levelet átvették a jogi igazgatóságon, és konkrétan megjelölte az átvevő személy nevét és beosztását; ... nevét említve. A tárgyalási jegyzőkönyvben - nyilván elhallás folytán - az ... név szerepel. Hivatkozott arra is, hogy az a körülmény, hogy az „átvételen” nincs évszám, nem teszi kétséggé az irat hitelességét, mert dr. ... vallomása és az alperesi jogi képviselő nyilatkozata szerint is 2005. februárjától 2006. áprilisáig dolgozott az alperesnél ..., az okiraton szereplő átvételi dátum „10.26.” valós, mert ez a dátum csak 1995. október 26. napja lehet. A

fellebbezésében indítványozta dr. ... ismételt és ... tanúkenti meghallgatását, esetlegesen írásszakértő kirendelését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem megalapozott.

A megismételt eljárás eredményeképp helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes kétséget kizáróan nem bizonyította, hogy perbeli követelése elévülésének megszakítását eredményező nyilatkozatot tett, illetve, hogy az írásbeli felszólítása az alpereshez megérkezett.

A gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló 1989. évi XIII. tv. (ÁT.) alanyi jogon biztosította az önkormányzatok számára az átalakuló vállalat vagyonmérlegében szereplő belterületi föld értékének megfelelő vagyoni részesedést. Az önkormányzatok és az alperes jogelődje, az Állami Vagyonügynökség között a hivatkozott törvény - a Ptk. 198. §-ának (3) bekezdése értelmében - kötelmi jogi kapcsolatot hozott létre, függetlenül attól, hogy az önkormányzatoknak eredetileg is pénzkövetelésre volt-e joguk vagy vagyoni részesedés iránti joguk utóbb fordult át pénzkövetelésre. E jogviszonyból eredő követelésekre a Ptk. 198. §-a (3) bekezdésének második fordulata szerint a szerződésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni (2/1998. polgári jogegységi határozat).

A perbeli két vállalat átalakulásakor az ÁT. 74. §-a és az 1988. évi VI. tv. (Gt.) átalakuláskor hatályos 239. §-ában foglaltakból következően a felperes követelése legkorábban a cégbejegyzés napján keletkezett, így az ... Rt. tekintetében a követelése elévülésének kezdő időpontja 1991. június 6., míg a ... Rt. vonatkozásában ez a kezdő időpont 1991. október 15. napja. Az alperes elévülési kifogásával szemben a per során a felperesnek a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján azt kellett bizonyítania, hogy a perbeli két részvénytársaság bejegyzését követő 5 éven belül az ... Rt.-vel kapcsolatos 146.995.000 forint és kamatai, és a ... Rt.-vel kapcsolatos 375.000.000 forint és kamatai megfizetésére irányuló követelését az alperessel szemben érvényesítette.

A felperes a perben az ... Rt. vonatkozásában egy olyan okiratot (1992. március 10-én kelt felszólító levél) csatolt, mely a cég bejegyzésétől számított 5 éves elévülési időt (Ptk. 324. § (1) bekezdés) megszakította, ezt az alperes előkészítő iratában elismerte, így a felperes 146.995.000 forint tőke és kamatai iránti igénye elévülésének kezdő időpontja 1992. március 10. napja. A ... Rt. esetében pedig a peres felek által elfogadottan az elévülés kezdő időpontja az Állami Vagyonügynökség 1991. szeptember 23-án kelt értesítése a felperes vagyoni részesedéséről. Az ily módon figyelembe vett kezdő időpontokat követő 5 éves elévülési idő megszakításának hitelt érdemlő igazolására a 10.Gf.40.219/2005/5.

számú felperesi beadvány mellékletét képező fénymásolt, 1995. október 6-án kelt felszólító levél és annak melléklete a következők szerint nem alkalmas.

A Ptk. 327. §-ának (1) bekezdése tételesen felsorolja azokat a tényeket, amelyek az elévülést megszakítják, így elévülést megszakító tény a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás. Az írásbeli felszólításhoz elévülést megszakító joghatály csak akkor fűződik, ha a felszólítás tartalmazza azokat az adatokat, amelyek alapján a követelés kétségtelenül azonosítható, s a felszólítás az ellenérdekű félhez meg is érkezik.

A felperes által hivatkozott, 1995. október 6-án kelt fénymásolt felszólító levél és melléklete a fenti követelményeknek nem felel meg.

Nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a felszólító levél és az annak mellékletében felsorolt, az ... és a ... Részvénytársaságokkal kapcsolatos követeléseket tartalmazó irat megérkezett az alpereshez. A felperes részéről állított tény az új eljárásban tanúként meghallgatott dr. ... tanúvallomása egyértelműen nem támasztotta alá (30.G.41.857/2005/6. számú jegyzőkönyv).

Alaptalanul sérelmezte a felperes fellebbezésében, hogy dr. ... vallomását az elsőfokú bíróság nem megfelelően jegyzőkönyvezte. Az iratokból megállapítható, hogy a tanú vallomását tartalmazó 6. sorszámú jegyzőkönyvet a felperes, illetve képviselője átvette, annak tartalmát nem kifogásolta, és a 2007. március 13-án tartott folytatólagos tárgyaláson sem sérelmezte azt. Az első fokú eljárásban tehát ismert volt a felperes előtt dr. ... tanúvallomása, továbbá az a tény, hogy a meghallgatott tanú által hivatkozott személy neve helyesen

A Pp. 235. §-ának (1) bekezdése értelmében a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyítékok előadására csak akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy bizonyíték az első fokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező tudomására. Ezért a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében előterjesztett bizonyítási indítványával - amely szerint dr. ... és ... dolgozók nyilatkozata együttesen bizonyíthatná a kérdéses irat beadását - érdemben nem foglalkozhatott.

A fentiekből következően a felperesnek az ... Rt.-vel kapcsolatos 146.995.000 forint és kamatai megfizetése iránti követelése - 1992. március 10-i kezdő időpontot figyelembe véve - 1997. március 10. napján, a ... Rt.-vel kapcsolatos 375.000.000 forint és kamatai iránti igénye pedig - 1991. szeptember 23-i kezdő időpontot alapul véve - 1996. szeptember 23-án elévült. Az ezt követő felek közötti levelezések, iratváltások az elévülés szempontjából már nem bírnak jelentőséggel.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a kérdéses 1995. október 6-án kelt felszólító levél és annak mellékletéhez elévülést megszakító joghatály fűződött, s mivel a Ptk. 325. §-ának (1) bekezdése szerint az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet, helytállóan utasította el a felperes követelését.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló, s a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint megállapított másodfokú perköltsége megfizetésére.

A felperes teljes személyes illetékmentessége folytán a fellebbezési eljárási illeték az államot terheli (1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdés b) pontja, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §).

Budapest, 2007. október 9.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró